

**Academia de Studii Economice din
Bucuresti**

Departamentul de Invatamant la Distanta

**Ghid pentru elaborarea
materialelor de studiu in
tehnologie ID**

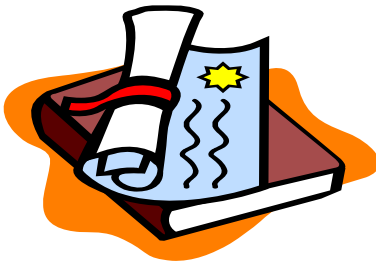
Conf.univ.dr.

Minodora Ursacescu

Introducere

Aceasta prezentare urmareste transmiterea principalelor recomandari cu privire la elaborarea materialelor de studiu in tehnologia ID.

Colectia de texte este preluata din materialele de referinta si din precizarile metodologice ale *ARACIS*. Au fost introduse si comentarii/precizari/recomandari ale echipei de conducere a Departamentului ID.

Structura ghidului

1. Precizari generale ale standardelor ARACIS referitoare la materialele de studiu pentru programele ID.
2. Notiuni de baza folosite in proiectarea materialelor de studiu. Cerinte de continut privind realizarea lor.
3. Principii de proiectare a materialelor de studiu.
4. Componentele structurale ale unui curs.
5. Componentele structurale ale unitatii de invatare.
6. Recomandari privind realizarea materialelor de studiu.
7. Elemente particulare in proiectarea materialelor de studiu.
8. Cerinte pentru redactarea materialelor de studiu.
9. Exemplu sintetic de suport de curs pentru ID.

Obiectivele ghidului

Cursul se adreseaza *coordonatorilor de disciplina* si *tutorilor* de la ID si urmareste:

- identificarea cerintelor principale specifice tehnologiei ID;
- proiectarea unui material de studiu (suport de curs), elaborat tehnologie ID;
- aplicarea corecta a acestei tehnologii in transformarea / perfectionarea suportului de curs al fiecarui titular.

1. Precizari generale ale standardelor ARACIS referitoare la elaborarea materialelor de studiu pentru ID

a. Disciplinele prevăzute în planul de învățământ vor fi acoperite **in integralitate** cu materiale specifice, destinate studiului în tehnologia ID.

b. Fiecare material de studiu trebuie sa **includa**:

- obiectivele specifice;
- organizarea sarcinilor de invatare
- elemente aplicative;
- teste de autoevaluare;
- bibliografie;
- teme de control.

1. Precizari generale ale standardelor ARACIS referitoare la elaborarea materialelor de studiu pentru ID

c. Informatiile continute in materialul de studiu vor fi prezentate intr-o forma **accesibila, concisa, riguroasa**, cu o distributie echilibrata de grafica si text.

d. Materialele de studiu vor fi furnizate pe **suport tiparit**.

Suplimentar, pot fi elaborate si furnizate si materiale auxiliare in format multimedia.

1. Precizari generale ale standardelor ARACIS referitoare la elaborarea materialelor de studiu pentru ID

e. Procesul de instruire la ID se bazeaza pe suportul tutorial, care:

• se desfasoara prin:

sesiuni fata in fata

mijloace de
comunicatie
bidirectionala

• asigura:

consiliere

+

indrumare
diferentiata

+

indrumare
personalizata

2. Materiale de studiu pentru ID

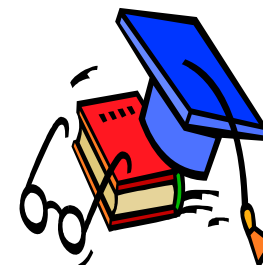
Notiuni de baza. Cerinte de continut

Notiuni de baza

- **Program de formare** – componenta a ofertei educationale care se adresează unui public țintă, prin care acesta dobândește cunoștințe și competențe generale și de specialitate.

Tipuri de programe:

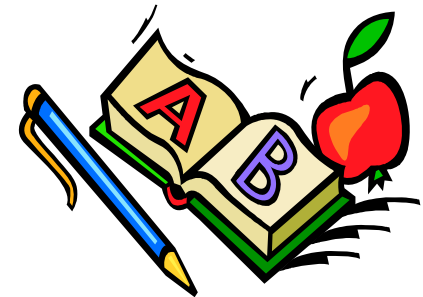
- **formare initiala** (cu prezenta in campus, ID, IFR);
- **formare continua** (masterat, curs postuniversitar, doctorat).

2. Materiale de studiu pentru ID

Notiuni de baza. Cerinte de continut

- **Curs (modul)** - element al programului de formare, echivalent cu un curs de un semestru.
- **Unitate de invatare** - element structural al cursului, care integrează o serie de competențe specifice, este unitar din punct de vedere tematic și se finalizează prin evaluare. Ea este echivalentul unuia sau mai multor capitole dintr-un curs de un semestru.

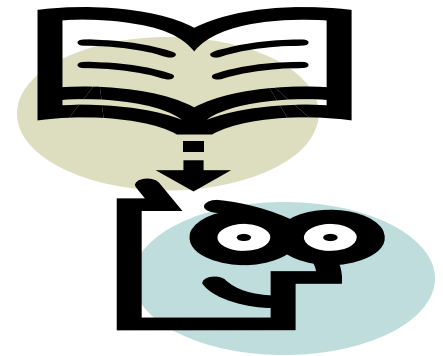

2. Materiale de studiu pentru ID

Notiuni de baza. Cerinte de continut

- **Competente**

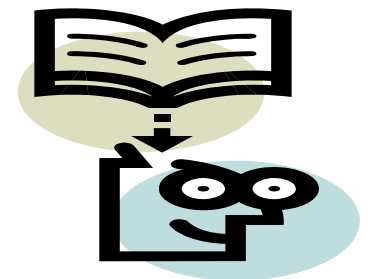
- ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea în contexte diverse, a unor probleme caracteristice unui anumit domeniu;
- dezvoltarea unei competențe presupune adoptarea unui set de valori și atitudini.

2. Materiale de studiu pentru ID

Notiuni de baza. Cerinte de continut

- **Sarcini de invatare** - activitati in care este divizata predarea si invatarea.
  - Se construiesc pornind de la competentele vizate de fiecare unitate de invatare.
  - Se structureaza in functie de:
    - logica progresiva a parcurgerii continutului UI (de la simplu, la complex);
    - diversitatea metodelor didactice (studii de caz, exercitii etc).
- Exemple: teste de autoevaluare, exercitii, lucrari de verificare etc.

2. Materiale de studiu pentru ID Notiuni de baza. Cerinte de continut

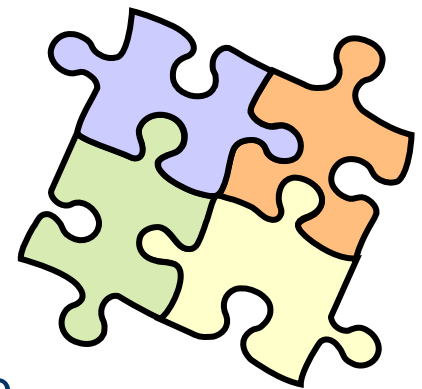
Cerinte de continut

a. *Cerinte minimale*

→ materialul de studiu pentru ID are un caracter de sinteza (accentueaza principiile, concepte, teorii etc. si evidentiaza corelarea lor cu realitatea);

→ dimensionarea UI este de aprox. 20 pag.A4 si acopera 2-3 ore de studiu individual;

→ aplicatiile practice trebuie sa ilustreze metodologia si instrumentarul care au fost prezentate in cadrul UI .

2. Materiale de studiu pentru ID Notiuni de baza. Cerinte de continut

Cerinte de continut

b. Cerinte specifice

- **proiectarea materialelor de studiu** se realizeaza corespunzator obiectivelor declarate in programa analitica;
- **prezentarea preliminara a rezultatelor asteptate si a competentelor** dobandite prin insusirea continutului;
- divizarea in unitati de invatare, care faciliteaza **invatarea graduala si structurata**;
- **prezentarea secventiala** a subiectelor tratate in cadrul unitatii de invatare;

2. Materiale de studiu pentru ID Notiuni de baza. Cerinte de continut

b. Cerinte specifice (continuare)

- utilizarea unei **game largi de procedee** (rezumate, concluzii, exemple ilustrative etc.), care faciliteaza retinerea informatiilor esentiale;
- includerea **testelor de autoevaluare** a cunostintelor dupa fiecare sectiune a unitatii de invatare, sau doar la finalul acesteia (in cazul in care nu este structurata pe sectiuni);
- indicarea **timpului mediu necesar** pentru parcurgerea si asimilarea fiecărei unitati de invatare (*se apreciaza ca durata medie de studiu individual este de 2 ore*).

3. Principii de proiectare ale materialelor de studiu ID

Ipoteze esentiale in educatia la distanta:

Profesor = coordonator / tutore

Sprjina studentul prin **coordonarea invatarii** (F2F si *comunicare bidirectionala*) si prin **feedback periodic** asupra acumularii cunostintelor si a deprinderilor (inlocuirea *predarii* cu *invatarea centrata pe student*).

3. Principii de proiectare ale materialelor de studiu ID

Ipoteze esentiale in educatia la distanta:

Student

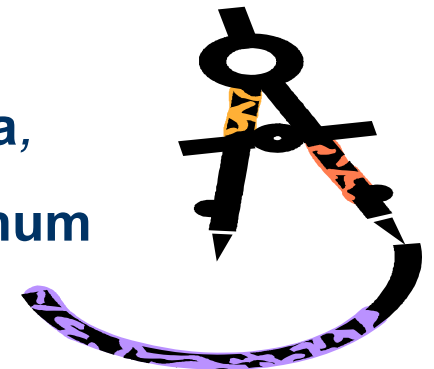
- alege locul, momentul si ritmul pentru studiu;
- dispune de capacitatea de a studia independent;
- studentul isi asuma responsabilitatea pentru initierea si continuarea procesului educational;
- percepe resursele de studiu ca fiind proiectate pentru a raspunde nevoilor sale de instruire.

3. Principii de proiectare ale materialelor de studiu ID

Principii de proiectare pentru cursurile in format text tiparit:

1. Manieră diferită de cea a cursurilor universitare clasice.
Nu ofera doar informatii, ci **asigura realizarea efectiva a procesului de invatare si predare.**
2. Rolul lor principal este acela **de a preda, a explica, a anticipa intrebări, a motiva și a oferi un minimum de informații** necesare cursanților .

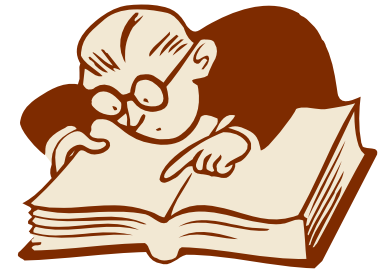
3. Principii de proiectare ale materialelor de studiu ID

3. Prezinta elementele esențiale ale subiectului tratat și includ **nucleul de cunoștințe** și **deprinderi** necesare studenților, pentru a atinge nivelul de competente dorit.
4. Contin **instrumente de evaluare** ale progresului studenților în dobândirea cunoștințelor → motivează continuarea studiului → scade rata de abandon timpuriu de la acest tip de programe.

4. Componentele structurale ale unui curs

- **Titlul cursului** – corespunde titlului disciplinei din planul de invatamant aferent programului de studiu.
- **Introducere** – va furniza informatii referitoare la:
  - **locul cursului** in cadrul programului de studiu;
  - **obiectivele cursului**, formulate in termeni de competente generale si specifice;
  - **modul de structurare** al cursului pe unitati de invatare;

4. Componentele structurale ale unui curs

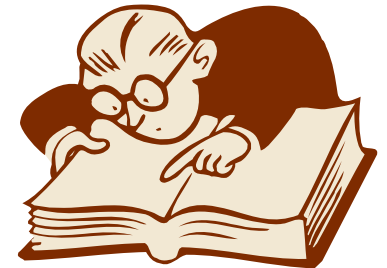
- **Introducere** (continuare)
  - **resursele complementare** care vor fi utilizate de catre student (cd-uri, casete, aplicatii software etc).
  - numarul **lucrarilor de verificare** si localizarea acestora;
  - **criteriile de evaluare**;
  - **ponderile** in evaluarea finala si in cele partiale.

4. Componentele structurale ale unui curs

- **Cuprinsul cursului** include:

1. Titlul fiecărei unitati de invatare – pag...
2. Obiectivele unitatii de invatare – pag...
3. Sectiunile unitatii de invatare – pag...
  - 3.1 Subsectiuni – pag...
4. Raspunsurile testelor de autoevaluare – pag...
5. Lucrarea de verificare – pag...

4. Componentele structurale ale unui curs

- **Continutul cursului (grupul unitatilor de invatare)**
  - ansamblul unitatilor de invatare, care compun un curs de un semestru;
  - grupul UI asigura formarea si dezvoltarea competentelor, a valorilor si a atitudinilor prevazute prin curriculum;
  - fiecare unitate de invatare este unitara sub aspect tematic si se finalizeaza prin evaluare.
- **Bibliografia** – insumeaza bibliografia indicata la sfarsitul fiecărei unitati de invatare.

In concluzie!...

structura CURSULUI

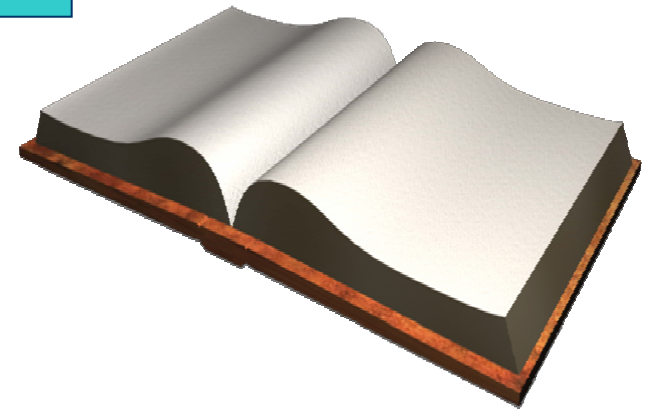
Titlu

Introducere

Cuprins

GUI

Bibliografie

5. Componentele structurale ale unitatii de invatare

- **Titlul unitatii** – corespunde titlului unuia sau mai multor capitole (subcapitole) din curs.
- **Cuprinsul unitatii** – include:
  1. Obiectivele UI – pag...
  2. Sectiunile si subsectiunile UI – pag...
  3. Teste de autoevaluare – pag...
  4. Raspunsurile testelor de autoevaluare – pag...
  5. Lucrarea de verificare – pag...

5. Componentele structurale ale unitatii de invatare

- **Obiectivele unitatii de invatare** – se enunta competentele ce urmeaza a fi dobandite pe parcursul UI (se raspunde la intrebarea: “*la ce anume foloseste cursantului, continutul unitatii de invatare?*”).
- **Continutul unitatii de invatare** –
  - se redacteaza textul propriu-zis, tinand cont de interactiunea *competente-continut*;
  - se construiesc *sarcinile de invatare*, pornind de la competentele vizate de fiecare unitate de invatare;
  - frecventa sarcinilor de invatare depinde de complexitatea temei abordate (o sarcina de invatare este prevazuta in medie, la 2-3 pagini de text);

5. Componentele structurale ale unitatii de invatare

- Exemple tipice de sarcini de invatare:
  - 1. Teste de autoevaluare** –
    - au rolul de a testa gradul de atingere al obiectivelor educationale;
    - ajuta studentul la memorarea unor fapte, notiuni, concepte etc.;
    - contin mai multe tipuri de *itemi evaluativi* :
      - a. itemi obiectivi** – cu alegere dubla, cu alegere multipla, de tip pereche;
      - b. itemi semiobiectivi** – itemi cu raspuns scurt, itemi de completare;
      - c. itemi subiectivi** – solicita un raspuns deschis, eseu structurat sau nestructurat.

5. Componentele structurale ale unitatii de invatare

2. Exerciții și (sau) probleme –

- Solicita studentului efectuarea unei activități mai complexe decât testul de autoevaluare (de exemplu, practicarea unor deprinderi necesare formării studentului ca viitor specialist).

3. Alte exemple de sarcini de învățare –

- ascultarea /vizionarea unei secvențe (audio,video) urmată de efectuarea unor exerciții;
- aplicarea unei metodologii învățate, pe o situație concretă.

5. Componentele structurale ale unitatii de invatare

- **Lucrarea de verificare** – are rolul de a evalua nivelul de formare al competentelor vizate de unitatea de invatare.

Scopurile lucrarii de verificare:

- ofera studentului un feedback al progresului personal, referitor la dobandirea de cunostinte si deprinderi;
- ajuta studentii la corectarea propriilor greseli;
- factor de motivare in continuarea studiilor;
- evalueaza realizarile studentului din perspectiva asigurarii unui sprijin individualizat.

5. Componentele structurale ale unitatii de invatare

Atentie!!!

Lucrarea de verificare se transmite tutorelui (de preferat in format digital), care o va analiza, va face comentarii individualizate si o va returna studentului.

Ca urmare:

Tutorele va prezenta studentului in cadrul materialului de studiu: instructiunile de redactare, eventuale restrictii, resursele suplimentare necesare elaborarii lucrarii, criteriile de evaluare si notare.

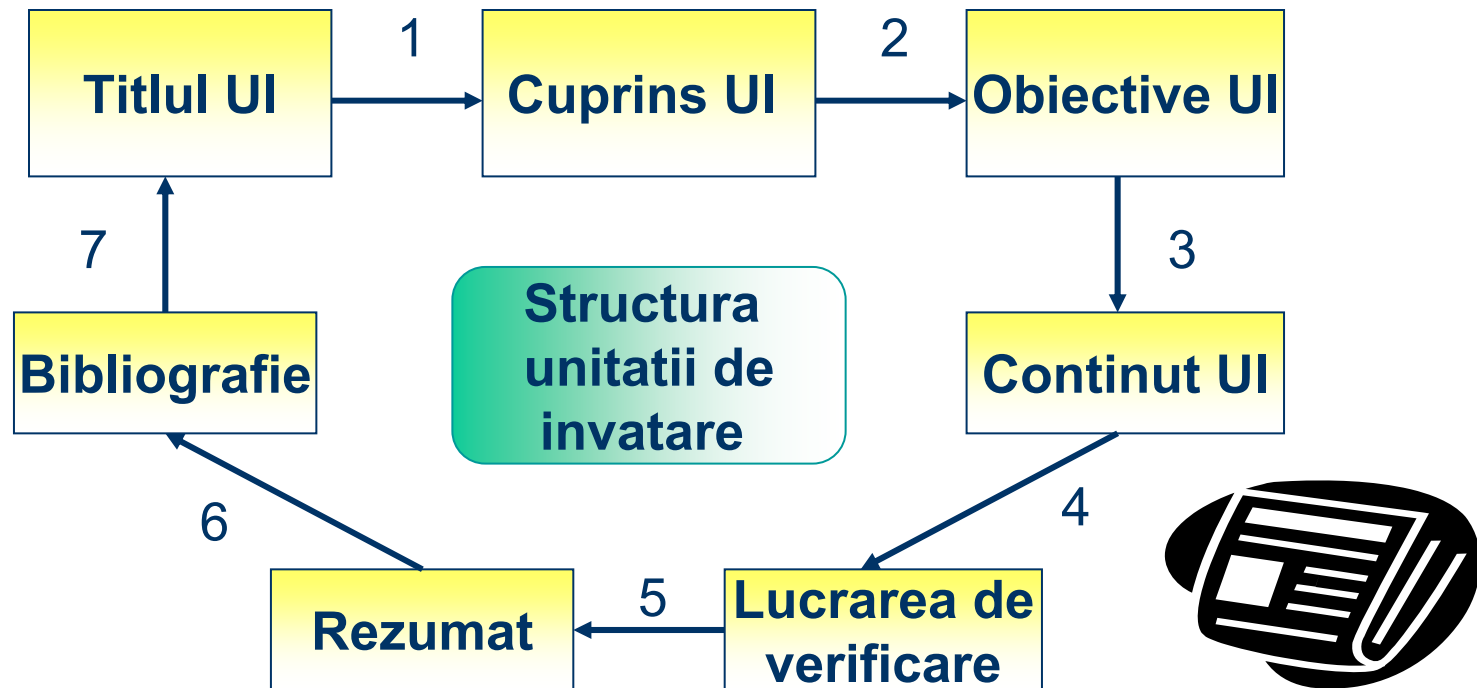

5. Componentele structurale ale unitatii de invatare

- **Rezumatul** – include sinteza ideilor, a conceptelor si a notiunilor dezbatute in cadrul unitatii de invatare.
- **Bibliografia** - contine o lista minimala de referinte bibliografice, pe care studentul trebuie sa o parcurga pentru studiul unitatii de invatare. Ea constituie un decupaj din bibliografia de la sfarsitul cursului.

In concluzie!...

6. Recomandari privind realizarea materialelor de studiu

Se structureaza cursul in functie de succesiunea si logica unitatilor de invatare.

1

Se enunta obiectivele unitatii de invatare in termeni de competente ce urmeaza a fi formate pe parcurs.

2

Se elaboreaza prima forma a lucrarii de verificare pentru unitatea de invatare respectiva (*in acest fel sunt evidente informatiile pe care studentul le va regasi in cadrul UI*).

3

6. Recomandari privind realizarea materialelor de studiu

Se redacteaza textul unitatii de invatare si se segmenteaza in scopul introducerii *sarcinilor de invatare*.

4

Se construiesc enunturile testelor de autoevaluare si se stabilesc unde se vor pozitiona pe parcursul unitatii de invatare.

5

Se revizuieste continutul lucrarii de verificare si se elaboreaza in forma ei finala.

6

7. Elemente particulare in proiectarea materialelor de studiu ID

1. **Prima** unitate de invatare

- este **primul contact** al studentului cu materialul de studiu;
- este **relativ scurta** (max. 20 pag.), **usor de citit** si **asimilat**, cu **exemple semnificative**, care genereaza interesul si curiozitatea studentului;
- contine, in mod deliberat, un **test de evaluare relativ simplu**, care confera studentului incredere in capacitatea proprie de a continua studiul;
- este o unitate de invatare **completa**, contine toate elementele necesare studiului, nu solicita cursantul sa efectueze sinteze, corelatii, interpretari pe baza unor informatii ce nu se regasesc in UI.

7. Elemente particulare in proiectarea materialelor de studiu ID

1. **Prima** unitate de invatare (continuare)

- se recomanda introducerea unei precizari referitoare la faptul ca prima UI este un “***exercitiu de incalzire***”;
- se introduc ***elemente familiare*** studentilor, referitoare la subiectele tratate, indrumandu-i catre elementele necunoscute, nou introduse.

7. Elemente particulare in proiectarea materialelor de studiu ID

2. Celelalte unitati de invatare

- nivelul de dificultate **creste progresiv**;
- “**repetitia**” este o caracteristica a educatiei la distanta → anumite notiuni vor fi reformulate, reiterate, reanalizate pentru fi mai bine fixate;
- lucrarile de verificare si testele de auotevaluare vor **creste treptat in complexitate**;
- se recomanda introducerea unor **activitati de revizuire** a cunostintelor prezentate anterior;

7. Elemente particulare in proiectarea materialelor de studiu ID

2. **Celelalte** unitati de invatare (continuare)

- fiecare unitate si sarcina de invatare trebuie **dimensionate** astfel incat sa poata fi finalizata in viitorul apropiat (weekend, pana duminica seara etc) → activitatile care solicita cateva saptamani sau luni descurajeaza studentul;
- desenele, graficele → vor fi **plasate langa textul** caruia ii asigura suportul;
- se recomanda **consecventa** in utilizarea termenilor, pentru a nu genera confuzii.

7. Elemente particulare in proiectarea materialelor de studiu ID

3. Recomandari pentru **scrierea textului**

- evitarea monotoniei prin **divizarea textului** in module si submodule, anuntate prin titluri si subtitluri;
- **dimensiunea unitatii de invatare** sa fie de cca. 20 de pagini (format A4) → textele mai lungi de 30 de pag. descurajeaza studentul;
- utilizarea frazelor **scurte, concise, usor de citit si inteles** si a **spatiilor albe** in cadrul paginii;
- construirea textului sub **forma conversationala**, utilizarea pronumelui personal “TU” care va face ca textul sa fie mai apropiat pentru student.

8. Cerinte pentru redactarea materialelor de studiu ID

- Alegerea unui tip de caractere clar si usor de citit (ex: TNR 12).
- Utilizarea spatiilor albe pentru delimitarea textului, a titlurilor, a ilustratiilor, precum si catre marginile paginii.
- Pastrarea aceluiasi format, font si marime de caracter pentru toate titlurile, subtitlurile cursului.

- Utilizarea adnotarilor plasate in apropierea unui bloc de text, a unei imagini sau a unei sarcini de lucru.
- Utilizarea elementelor grafice (tabele, diagrame, poze etc.) pentru a sparge monotonia paginii de text.

In loc de concluzii...

“Procesul de elaborare a materialelor de studiu pentru educatia la distanta *nu este o destinatie. Este o calatorie permanenta!...*”

Bibliografie:

1. Petrescu I., *Ghid pentru elaborarea resurselor de studiu in tehnologia educatiei la distanta*, Proiectul pentru Invatamantul Rural.
2. http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Legislatie_-_Proceduri/Partea_a_V-a_-_Ghid_evaluare-ID.pdf